

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Ivony Šubrtové ve věci žalobce: **R. Z.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. května 2015, č.j. 12366-2/DS/2014/Er, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. května 2015, č.j. 12366-2/DS/2014/Er, a rozhodnutí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou ze dne 30. ledna 2015, č.j. SPR-2925/15-MŠ, sp. zn. SPR-4979/2013-MŠ, se z r u š u j í a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 15.342,- Kč k rukám Mgr. Jaroslava Topola, advokáta se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, a to do deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobce podal včas žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou ze dne 30. ledna 2015, č.j. SPR-2925/15-MŠ, sp. zn.: SPR-4979/2013-MŠ. Tímto rozhodnutím byl žalobce po proběhlém společném řízení uznán vinným ze spáchání správních deliktů dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o

silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

Těchto správních deliktů se měl žalobce dopustit tím, že porušil § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu tím, že

- I. jako provozovatel osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, nezajistil, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byla dodržována povinnost řidiče uvedená v § 4 písmeno c) zákona o silničním provozu, když dne 8. 4. 2013 v 09:55 hodin v obci Rychnov nad Kněžnou, v ulici Havlíčkova, na parkovišti, řidič osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, jehož totožnost není známa, porušil povinnost vyplývající z dopravní značky č. IP 13 C „Parkoviště s parkovacím automatem“ - zaparkoval toto vozidlo na touto dopravní značkou označeném parkovišti, přičemž zaparkované vozidlo nebylo viditelně označeno platným parkovacím lístkem,
- II. jako provozovatel osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, nezajistil, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byla dodržována povinnost řidiče uvedená v ustanovení § 27 odstavec 1 písmeno d) zákona o silničním provozu, když v obci Rychnov nad Kněžnou, v ulici Na Sboře, před domem čp. 260, řidič osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, jehož totožnost není známa, toto vozidlo zaparkoval ve vzdálenosti kratší než 5 m za hranicí křižovatky, přičemž dne 9. 4. 2013 v 15:50 hodin bylo uvedené vozidlo prokazatelně zaparkováno na uvedeném místě. Podle ustanovení § 27 odstavec 1 písmeno d) zákona o silničním provozu řidič nesmí zastavit a stát na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před hranicí křižovatky a 5 m za ní; tento zákaz neplatí v obci na křižovatce tvaru "T" na protější straně vyúsťující pozemní komunikace,
- III. jako provozovatel osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, nezajistil, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byla dodržována povinnost řidiče uvedená v ustanovení § 4 písmeno c) zákona o silničním provozu, když dne 13. 5. 2013 ve 14:20 hodin v obci Rychnov nad Kněžnou, v ulici Svatohavelská, u realitní kanceláře Jimex, na parkovišti, řidič osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, jehož totožnost není známa, porušil povinnost vyplývající z dopravní značky č. IP 13 C „Parkoviště s parkovacím automatem“ - zaparkoval toto vozidlo na touto dopravní značkou označeném parkovišti, přičemž zaparkované vozidlo nebylo viditelně označeno platným parkovacím lístkem,
- IV. jako provozovatel osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, nezajistil, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byla dodržována povinnost řidiče uvedená v ustanovení § 4 písmeno c) zákona o silničním provozu, když dne 14. 5. 2013 v 8:32 hodin v obci Rychnov nad Kněžnou, v ulici Svatohavelská, u realitní kanceláře Jimex, na parkovišti, řidič osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, jehož totožnost není známa, porušil povinnost vyplývající z dopravní značky č. IP 13 C „Parkoviště s parkovacím automatem“ - zaparkoval toto vozidlo na touto dopravní značkou označeném parkovišti, přičemž zaparkované vozidlo nebylo viditelně označeno platným parkovacím lístkem,
- V. jako provozovatel osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, nezajistil, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byla dodržována povinnost řidiče

vedená v ustanovení § 4 písmeno c) zákona o silničním provozu, když dne 30. 5. 2013 v 8:59 hodin v obci Rychnov nad Kněžnou, v ulici Svatohavelská, na parkovišti, řidič osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, jehož totožnost není známa, porušil povinnost vyplývající z dopravní značky č. IP 13 C „Parkoviště s parkovacím automatem“ - zaparkoval toto vozidlo na touto dopravní značkou označeném parkovišti, přičemž zaparkované vozidlo nebylo viditelně označeno platným parkovacím lístkem,

- VI. jako provozovatel osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, nezajistil, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byla dodržována povinnost řidiče uvedená v ustanovení § 4 písmeno c) zákona o silničním provozu, když dne 8. 7. 2013 v 8:26 hodin v obci Rychnov nad Kněžnou, v ulici Bezručova, na parkovišti, řidič osobního automobilu Mazda RX 8, rz. 5H15313, jehož totožnost není známa, porušil povinnost vyplývající z dopravní značky č. IP 13 C „Parkoviště s parkovacím automatem“ - zaparkoval toto vozidlo na touto dopravní značkou označeném parkovišti, přičemž zaparkované vozidlo nebylo viditelně označeno platným parkovacím lístkem.

II. Obsah žaloby

V první žalobní námitce se žalobce věnoval přestupku ze dne 8. 4. 2013. Přestože k výzvě správního orgánu prvního stupně sdělil totožnost řidiče, který vozidlo řídil v předmětný čas, ten se jeho vyjádřením pro jeho údajnou nevěrohodnost nezabýval. Nepodnikl žádné kroky, které by vedly ke zjištění totožnosti pachatele přestupku, a věc následně odložil. Takový postup shledal žalobce laxním a účelovým. Pokud měl správní orgán pochybnosti o udané osobě řidiče, měl přinejmenším předvolat žalobce k podání vysvětlení, kde by jej vyzval k tomu, aby předložil další důkazy na podporu svého tvrzení (a žalobce by tak učinil). Správní orgán prvního stupně měl i další možnosti, jak si ověřit pravdivost vyjádření žalobce k osobě pachatele přestupku – mohl například kontaktovat příslušné orgány Bulharska v rámci tzv. „justiční spolupráce“ a požádal tyto o součinnost. Vzhledem k tomu, že správní orgán rezignoval na zjišťování osoby pachatele přestupku, zahájil dle žalobce řízení v rozporu s § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, neboť nebyly splněny podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu, když správní orgán neprověřil oznámení o přestupku konkrétní osoby.

Pokud jde o daný přestupek, žalobce dále namítal, že věc byla odložena dle § 66 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“). Správní orgán proto neměl právo zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, neboť dle § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu má takové právo jen v případě, že je šetření přestupku odloženo dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích (tj. z důvodů, že do 60 dnů nejsou zjištěny okolnosti odůvodňující zahájit řízení proti konkrétní osobě).

K samotnému přestupku ze dne 8. 4. 2013 žalobce namítl, že tento se nestal tak, jak je uvedeno ve sdělení obvinění. Na fotografii je viditelné zaparkované vozidlo v působnosti dopravní značky parkoviště s parkovacím automatem, s dodatkovou tabulkou „PO – PÁ 8-18, SO 8 – 13“. Fotografie však není opatřena datem a úřední záznam není důkaz. Nelze proto vyloučit, že fotografie byla pořízena v neděli, v sobotu po třinácté hodině, nebo v pondělí, úterý, středu, čtvrtek nebo pátek po

osmnácté hodině. Žalobce přirozeně neví a vědět nemůže, kdy policisté vozidlo fotografovali. Sama městská policie, která přestupek správnímu orgánu oznamovala, uvedla u fotografií datum spáchání přestupku 8. 4. 2012. Pochybnost o skutečném datu pořízení fotografií je tedy na místě, zároveň lze konstatovat, že výrok rozhodnutí je v rozporu s podklady pro rozhodnutí.

Totožně (a především nedostatečně) jako u přestupku ze dne 8. 4. 2013 postupoval správní orgán dle žalobce i ve věci zjišťování pachatele přestupků ze dne 9. 4. 2013, 13. 5. 2013, 14. 5. 2013 a 30. 5. 2013. Správní orgán taktéž neprovedl vyjádření žalobce k osobě pachatele přestupku a věci odložil dle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích, což správnímu orgánu nezakládalo právo zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Správní orgán se po celou dobu řízení u všech přestupků odkazoval na skutečnosti, které mu jsou známy z jeho úřední činnosti, tj. na skutečnost, že udaná osoba řidiče nemohla přestupky spáchat, toto tvrzení ale ničím nepodložil.

K údajné „nevěrohodnosti“ sdělení osoby řidiče žalobce ještě dodal, že takové tvrzení je účelové. Pokud by totiž správní orgán sdělení provozovatele skutečně považoval za nevěrohodné, pak by zahájil ještě před zahájením řízení o správním deliktu provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, řízení o přestupku dle § 125c odst. 2 zákona o silničním provozu pro porušení povinnosti provozovatele dle § 10 odst. 1 písm. d) téhož zákona, což ale neučinil.

K přestupku ze dne 9. 4. 2013 žalobce namítl, že není přezkoumatelné, že by řidič nedodržel vzdálenost 5 m od křižovatky - toto nebylo změřeno, ani jinak prokázáno. Jde o pouhý odhad.

K přestupku ze dne 13. 5. 2013 (a zároveň i k přestupkům ze dne 14. 5. 2013 a 30. 5. 2013) žalobce namítl, že nezaplacení parkovacího poplatku není prokázáno, neboť veškeré fotografie jsou pořízeny ze značné dálky tak, že prostor palubní desky za čelním sklem není celý viditelný a nelze tak prokázat, že poplatek za parkování nebyl uhrazen. U přestupku ze dne 14. 5. 2013 není prostor za čelním sklem viditelný, neboť na fotografii, která je pořízena z kratší vzdálenosti, je v 70% skla odlesk oblohy a tedy na této není vidět umístěný parkovací lístek. Přestupky ze dne 13. 5. 2013, 14. 5. 2013 a 30. 5. 2013 tak nebyly nijak prokázány.

Ve věci přestupku ze dne 8. 7. 2013 žalobce namítl, že z podkladu pro zahájení řízení vyplývá totožnost přestupce, kterým měl být dle sdělení obecní policie on sám, neboť se k přestupku doznal. Učinil tak před dvěma svědky, jejichž totožnost je v oznámení uvedena. Správní orgán měl tyto svědky předvolat k podání vysvětlení a následně zahájit řízení o přestupku proti žalobci (tj. nikoliv řízení o správním deliktu provozovatele vozidla). Správní orgán jej předvolal k podání vysvětlení, on se však logicky nedostavil, neboť neměl zájem správnímu orgánu předkládat tvrzení směřující ke svému obvinění. I přes to však správní orgán nemůže rezignovat na objasnění přestupku. Výklad práva správním orgánem, tj. že ten, kdo se nedostaví k podání vysvětlení a nedozná se ke spáchání přestupku, nemůže být uznán vinným, je zcela absurdní.

Dále žalobce namítal, že žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ač jeho vydání nepředcházelo nařízením ústního jednání, na kterém by

bylo provedeno dokazování za osobní účasti žalobce. Vyjádřil přesvědčení, že takový postup jej krátí na jeho právu dle čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. c. Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jakož i čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Měl právo na to, aby jeho věc byla projednána, a to za přítomnosti jeho a jeho obhájce, a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům (uplatnění zásady bezprostřednosti).

Závěrem žalobce namítl, že všechny delikty jsou již promlčeny. Správní řád ani zákon o silničním provozu totiž nestanoví lhůtu k projednání správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. Správní delikt musí vykazovat znaky přestupku (§ 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu), avšak po uplynutí jednoleté lhůty tyto vykazovat nemůže, neboť jediným znakem přestupku po jednom roce od jeho spáchání je jeho neprojednatelnost. V souvislosti s tím odkázal na Metodiku k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb., vydanou Ministerstvem dopravy pod č. j. 8/2013-160/OST/5.

Navrhl proto, aby krajský soud zrušil jak napadené rozhodnutí, tak rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

K přestupku ze dne 8. 4. 2013 žalovaný uvedl, že dne 16. 4. 2013 bylo předáno městskou policií oznámení přestupku z uvedeného dne. Na místě přestupku byl žalobce ztotožněn dle předloženého občanského průkazu, do oznámení přestupku se odmítl vyjádřit a rovněž jej nepodepsal. Přestupek byl řešen na místě samém, což prokazuje, že k porušení dopravního značení došlo v době platnosti zákazu (dne 8. 4. 2013 - pondělí, v 09:55 hodin). Námitka, že fotografie byla pořízena mimo dobu uvedenou na dodatkové tabulce, je zcela irelevantní, což je doloženo Oznámením přestupku. Parkovací poplatek nebyl uhrazen na základě lístku ani cestou SMS systému. K výzvě správního orgánu žalobce jako provozovatel vozidla zaslal správnímu orgánu plnou moc, kterou zmocnil k zastupování společnost FLEET Control, s.r.o., a současně sdělil, že vozidlo v době uvedené ve výzvě měl k užívání pan G. G., nar. 31. 8. 1963, Evtim Arsov 5, Vetovo, Bulgaria, jehož zastupuje zmocněnec P. K., trvale bytem Calle 53 de Marbella, Ciudad Panama, adresa k doručování, což bylo doloženo plnou mocí. Správní orgán provedl v rámci jiných správních úřadů šetření, zda se nevyskytuje i v jiných případech jméno G. G. s negativním výsledkem a na základě nezjištěného konkrétního řidiče věc odložil dle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích. Správní orgán také doložil do spisového materiálu kopii písemnosti, dle níž společnost FLEET Control, s.r.o. Praha zastupovala v jiném správním řízení pana F. Š., bytem Jahodov 14, Rychnov nad Kněžnou, a úřední záznam se jmenovaným, který konstatuje, že nikoho nezplnomocnil, žádnou osobu jména G. G. nikdy neviděl a nezná. Dne 17. 12. 2013 byl vydán příkaz o uložení pokuty za správní delikt, tzn. že řízení o správním deliktu bylo zahájeno dle zákona do 2 let ode dne, kdy se o něm příslušný správní orgán dozvěděl a rovněž v době, kdy nezanikla odpovědnost za přestupek.

Obdobně bylo postupováno i v přestupcích ze dne 9. 4. 2013, 13. 5. 2013, 14. 5. 2013 a 30. 5. 2013. K přestupku ze dne 13. 5. 2013 a též k přestupkům ze dne 14.

5. 2013 a 30. 5. 2013 byla pořízena fotodokumentace, ze které lze seznat, že se na palubní desce nenachází parkovací lístek a tím je prokázáno jeho nezaplacení.

Dne 8. 7. 2013 bylo předáno městskou policií oznámení přestupku z téhož dne doloženého rovněž fotografiemi. Řidič nebyl viděn, jak zaparkoval vozidlo, při pořizování dokumentace se ale k vozidlu dostavil žalobce, který byl na místě ztotožněn, podal hlídce vysvětlení a uvedl, že s vozidlem přijel a zaparkoval, ale nesouhlasil s vyřízením přestupku na místě a požadoval vyřízení přestupku ve správním řízení. Dále správní orgán předvolal provozovatele vozidla k podání nezbytného vysvětlení k prověření došlého oznámení přestupku, přičemž dne 25. 7. 2013 bylo na podatelnu úřadu doručeno prostřednictvím žalobcova zmocněnce odepření výpovědi. Vzhledem k odepření podání vysvětlení byla věc podezření z přestupku proti osobě, jejíž totožnost nebyla známa, odložena dle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích.

Pokud jde o prekluzivní lhůtu u správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu, pak je dle žalovaného třeba vyjít z § 125e odst. 3 tohoto zákona – zde jsou stanoveny prekluzivní lhůty, pokud jde o zánik odpovědnosti v případě právnických osob (v tomto kontextu jakožto provozovatelů). V § 125e odst. 5 tohoto zákona je uvedeno: *„Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125d.“* Pokud je tedy provozovatelem vozidla podnikatel – fyzická osoba, pak na se na odpovědnost této osoby s ohledem na citované ustanovení aplikuje stejné ustanovení, jako v případě právnických osob, tj. § 125e odst. 3 tohoto zákona. Pokud by byl aplikován pouze jazykový výklad zákonů a příp. podzákoných právních předpisů, nastala by v případě odpovědnosti provozovatele, který nevystupuje jako podnikající fyzická osoba, taková situace, kdy by žádný právní předpis žádnou prekluzivní lhůtu v takovýchto případech neuváděl. Takovýto výklad by však v důsledku vedl ke zcela nedůvodné nerovnosti v postavení provozovatelů vozidel, která by byla v rozporu s rovností lidí zaručenou čl. 1 Listiny. Proto je třeba za pomoci analogie dovodit, že se v případě těchto fyzických osob aplikuje také ustanovení § 125e odst. 3 uvedeného zákona.

Žalovaný proto navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

V ní se žalobce v reakci na vyjádření žalovaného věnoval problematice promlčení předmětných správních deliktů. Dle jeho názoru analogické užití zákona o přestupcích (možná lépe subsidiární) je přiléhavé, neboť znakem správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f a násl. zákona o silničním provozu je, že „vykazuje znaky přestupku“ (§ 125f odst. 2 písm. b)). Jediným znakem přestupku v době jednoho roku od jeho spáchání je jeho neprojednatelnost (§ 20 odst. 1 zákona o přestupcích). Odkaz na zákon o přestupcích je v § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu pro posuzování naplnění skutkové podstaty správního deliktu formulován jasně.

Zároveň, je-li správní delikt provozovatele vozidla judikován jako obvinění spadající do pojmu „trestních obvinění“, je nutné dle žalobce při jeho projednání

aplikovat zásady trestního řízení, jakož i přiměřeně práva, která požívají obvinění v trestním řízení. Pak zůstává otázkou k posouzení, zda je vhodné aplikovat analogii s § 34 odst. 1 písm. e) trestního zákoníku a přiznávat zánik odpovědnosti za správní delikt po třech letech počítaných dle § 34 odst. 4 trestního zákoníku, nebo analogii s jednoletou promlčecí lhůtou dle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. V souvislosti s tím žalobce zastal názor, že při tomto posouzení je vhodné, v souladu se zásadou in dubio mitius, postupovat v analogii se zákonem o přestupcích, který je též pro posouzení správních deliktů přílehavější (obdobná společenská nebezpečnost, druh sankcí, apod.).

Dále vyjádřil žalobce přesvědčení, že stanovení promlčecích lhůt je jedním z aspektů právního státu, jakož i praktickým vyjádřením právní zásady vigilantibus iura; nestanoví-li zákon konkrétní lhůtu, po které dochází k promlčení protiprávního jednání, aniž by explicitně stanovil, že se takové protiprávní jednání nepromlčuje, pak je nutné analogicky vycházet z nejbližšího právního předpisu, neboť opačný závěr by vedl k absurdním závěrům, a sice k nedůvodným diferenciacím obviněných v „trestním obvinění“, kdy pachatel závažnějšího trestného jednání, např. vraždy, by měl právo na promlčení trestní odpovědnosti už po dvaceti letech, avšak pachatel banálního správního deliktu provozovatele vozidla by právo na promlčení odpovědnosti neměl vůbec.

V. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud následně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “s. ř. s.”). Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s., když k takovému postupu udělil žalobce souhlas výslovně, žalovaný pak postupem dle § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. O věci usoudil následovně.

Jako první považoval za vhodné projednat poslední ze vznesených námitek, tedy námitku prekluze správních deliktů. Krajský soud v souvislosti s tím předesílá, že dle jeho názoru se v daném případě jedná o lhůty prekluzivní, nikoliv promlčecí. Vyřešení tohoto problému by si však vyžádalo obšírnější pojednání překračující účel tohoto rozsudku, neboť ve výsledku není pro posouzení dané věci právně relevantní a nemá pro rozhodnutí ve věci zásadní význam.

Dle § 125e zákona o silničním provozu ve znění účinném do 6. 11. 2014 (tedy v rozhodném období), konkrétně dle jeho odst. 3, odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán. Na něj navazuje odst. 5, dle něhož na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125d. Ustanovení § 125d ve znění účinném v rozhodném období definovalo určité správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob. Těchto správních deliktů se však žalobce v přezkoumávané věci dopustit neměl.

Teprve s účinností od 7. 11. 2014 byl § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu novelizován (zákonem č. 230/2014 Sb.) tak, že zní: Na odpovědnost za

jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f. Právě toto ustanovení definuje správní delikty, které jsou v přezkoumávané věci žalobci kladeny za vinu.

Z uvedeného plyne, že u správních deliktů, kvůli nimž bylo zahájeno správní řízení proti žalobci v projednávané věci, zákonem o silničním provozu (a ani jiným zákonem) prekluzivní lhůta pro zánik odpovědnosti za ně stanovena nebyla. Dle názoru krajského soudu se jednalo o opomenutí zákonodárce, čemuž nasvědčuje i strohá zmínka obsažená v důvodové zprávě k zákonu č. 230/2014 Sb. ohledně novely znění § 125e odst. 5, že se „jedná o nezbytnou legislativně technickou úpravu“.

Za této právní situace krajskému soudu nezbyvá, než plně přisvědčit právnímu názoru žalobce specifikovanému podrobněji zejména v jeho replice. Je totiž nesporné, že správní řízení o všech správních deliktech spadá pod čl. 6 odst. 1 Úmluvy (srovnej např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č.j. 7 As 57/2010-82, publ. pod č. 2633/2012 Sb. NSS, nebo na něj navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2013, č. j. 4 As 34/2013-24; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz). Správní delikty provozovatele vozidla tedy netvoří výjimku. Ve správních řízeních o správních deliktech proto musí být přiměřeně zachována práva, která požívají obvinění v trestním řízení. Trestní zákoník přitom u drtivé většiny trestných činů stanoví, že trestní odpovědnost za ně zaniká uplynutím různě dlouhé promlčecí doby. U nejméně závažných trestných činů jde o lhůtu tří let (§ 34 odst. 1 trestního zákoníku). Ve shodě se žalobcem je proto krajský soud toho názoru, že není přípustné, aby u některého typu správního deliktu, tedy trestního jednání s výrazně nižší mírou společenské nebezpečnosti, prekluzivní lhůta pro zánik odpovědnosti neexistovala, a to jenom proto, že ji pro takový typ správního deliktu zákonodárce zakotvit opomněl.

Za situace, kdy zákonodárce v rozhodném období výslovně zakotvil možnost využití § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu pouze na správní delikty dle § 125f téhož zákona spáchané osobami právnickými či osobami fyzickými ovšem toliko při jejich podnikání nebo v přímé souvislosti s ním, je dle krajského soudu nutné stanovit lhůtu pro zánik odpovědnosti u správních deliktů spáchaných dle § 125f ostatními fyzickými osobami za použití analogie zákona. Přitakat musí žalobci v tom, že nejpřílehavější se jeví postupovat v analogii se zákonem o přestupcích a to hned z několika důvodů. Předně jedním z definičních znaků správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu je, že porušení povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku dle zákona o silničním provozu. Rovněž společenská nebezpečnost přestupku a tohoto typu správního deliktu je z toho důvodu prakticky shodná, blízké jsou si i druhy a výše sankcí za tato jednání zákonem vymezené.

Dle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích (ve znění účinném do 30. 9. 2015) přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok. V přezkoumávané věci byly přestupky spáchány v období od 8. 4. 2013 do 8. 7. 2013. Není sporu o tom, že ve lhůtě jednoho roku od jejich spáchání společné správní řízení o správních

deliktech provozovatele vozidla pravomocně ukončeno nebylo. Jednoroční lhůta pro zánik odpovědnosti přestupce za dané přestupky, potažmo žalobce za dané správní delikty, tedy uplynula. Pokud za této situace správní orgán prvního stupně pokračoval ve správním řízení o správních deliktech provozovatele vozidla, postupoval tak v rozporu se zákonem.

Nutnosti uvedeného výkladu si bylo evidentně dobře vědomo i Ministerstvo dopravy, které ve své žalobcem v žalobě zmiňované metodice dospělo ke shodnému závěru. Tedy že správní delikt provozovatele vozidla nelze projednat, uplynula-li ode dne spáchání projednávaného přestupku doba delší jednoho roku. Analogické použití § 20 odst. 1 zákona o přestupcích odůvodnilo rovněž odkazem na zásadu platnou v oblasti správního trestání „in dubio mitius“ (srovnej se závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014-55).

Aplikace této zásady správního trestání má dle krajského soudu jednoznačnou přednost před případným porušením rovnosti různých skupin provozovatelů vozidel ohledně délky doby pro zánik odpovědnosti za správní delikt, jak namítal žalovaný. Ze skutečnosti, že zákonodárce přistoupil k úpravě lhůt pro zánik odpovědnosti za správní delikty dle zákona o silničním provozu odděleně pro jejich různé pachatele, tedy v odlišných odstavcích téže normy (§ 125e), a to zvláště pro osoby právnické (odst. 3) a osoby fyzické (odst. 5), a v rámci jednoho odstavce (viz odst. 5) pak zvláště pro osoby fyzické „podnikající“ a fyzické osoby ostatní, lze dovodit, že případné odlišné stanovení délky lhůty pro zánik odpovědnosti u různých skupin pachatelů daných správních deliktů zákonodárce nevyloučil. Na této úvaze nic nemění skutečnost, že shora citovanou novelou ustanovení § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu zákonodárce danou mezeru v zákoně odstranil tak, že lhůty pro zánik odpovědnosti za spáchání správních deliktů dle zákona o silničním provozu ponechal ve stejné délce u všech ze shora uvedených skupin jejich pachatelů.

Již jen pro shora uvedený nezákonný postup správních orgánů obou stupňů, které nerespektovaly uplynutí lhůty pro zánik odpovědnosti žalobce za dotčené správní delikty, by krajský soud musel jak rozhodnutí žalovaného, tak rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, pro nezákonnost zrušit ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Toto pochybení však nebylo v projednávané věci jediným. Krajský soud proto považuje za vhodné vyjádřit se i ke zbývajícím žalobním námitkám, byť s ohledem na shora uvedené v poněkud stručnější podobě, a v souvislosti s tím upozornit správní orgány na zjištěné vady řízení, a to zejména proto, aby se jim v dalších správních řízeních mohly vyhnout či jim předejít.

Další žalobní námitka směřovala k nesplnění podmínek pro zahájení řízení o správním deliktu se žalobcem. Dle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná za předpokladu, že učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Žalobce označil u všech správních deliktů (mimo jednání ze dne 8. 7. 2013) za pachatele přestupku pana G. G., přičemž uvedl datum jeho narození a adresu jeho bydliště v Bulharsku. Současně přiložil písemnou plnou moc obsahující také uvedené informace o označeném přestupci, kterou přestupce zmocnil k zastupování pana P. K.. Plná moc obsahuje rovněž podpis (neověřený) označeného přestupce. Správní orgán prvního stupně v případě správního deliktu ze dne 8. 4. 2013 učinil dotaz na

Velvyslanectví Bulharské republiky v Praze, zda jmenovaný existuje. Odpověď na daný dotaz ve správním spise založena není, ani správní orgány se o ní nezmiňují. Dále učinil dotazy na Magistrát města Hradec Králové a na Městský úřad Trutnov, zda označená osoba figuruje v u nich vyřizovaných případech mezi osobami, které jsou označovány provozovateli vozidel opakovaně jako přestupci. Oba správní úřady odpověděly, že jméno G. G. jim není známo.

Správní orgán prvního stupně tak dospěl k úvaze, že uvedená osoba s největší pravděpodobností neexistuje a je žalobcem za přestupce označena účelově v podstatě toliko na základě dvou skutečností. Jednak té, že se nechala zastupovat osobou P. K., kterou správní orgán znal z jiných obdobných správních řízení a měl tedy z úřední činnosti povědomost o tom, že účast této osoby ve správních řízeních je účelová, že se jí nedaří doručovat na jí uvedené adresy apod. A dále té, že v řízení o správním deliktu vedeném ohledně jiného provozovatele vozidla byl jako řidič označen rovněž G. G. Provozovatel vozidla ale správnímu orgánu následně sdělil, že se tak stalo bez jeho souhlasu, že takovou osobou nezná a nikdy jí tedy nemohl svěřit svůj vůz, proto pokutu nakonec zaplatil. Z těchto skutečností pak správní orgán prvního stupně bez dalšího vycházel i u správních deliktů z 9. 4. 2013, 13. 5. 2013, 14. 5. 2013 a 30. 5. 2013.

Krajský soud však takový postup správního orgánu nepovažuje za dostatečný. Pokud měly správní orgány pochybnosti o existenci osoby, která byla označena za přestupce, bylo jejich povinností pokusit se kontaktovat přímo uvedenou osobu. V tom jim nebránila skutečnost, že ta zmocnila ke svému zastupování P. K., o jehož úloze v podobných správních řízeních měly správní orgány z úřední činnosti dostatek informací. Uvedené množství informací ale rozhodně neměly ohledně osoby G. G. Tato osoba nebyla známa ani správním úřadům z větších měst v okolí sídla správního orgánu prvního stupně, doklady předložené žalobcem obsahovaly přesné místo jejího bydliště, datum narození, možná i podpis této osoby. Nabízel se proto minimálně pokus kontaktovat uvedenou osobu na dané adrese. K tomu ale správní orgány nepřistoupily. Stejně tak bylo vhodné urgovat u Velvyslanectví Bulharské republiky v Praze odpověď na vznesený dotaz. Místo toho se správní orgány spokojily se zjištěním o osobě G. G., které ovšem pocházelo z jiného případu a z něhož dle krajského soudu nelze jednoznačně dospět k závěru, že tato osoba neexistuje, resp. že nemohla řídit žalobcův vůz v projednávaných případech. Dle krajského soudu tedy místně příslušný správní orgán neučinil ve věci nezbytné kroky ke zjištění osoby pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. Nebylo tedy jednoznačně prokázáno splnění zákonných podmínek pro zahájení řízení o správním deliktu dle § 125f odst. 1 téhož zákona. Také uvedená vada řízení by nutně musela vést ke zrušení jak žalovaného, tak prvoinstančního, rozhodnutí.

Ostatně další podmínkou pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla je dle § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu, že obecní úřad obce s rozšířenou působností nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Tomuto ustanovení koresponduje § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích, dle něhož správní orgán věc odloží, jestliže nezjistí do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. U dotčených správních deliktů ale příslušný správní orgán odkládal věci s odkazem na

§ 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích, když dospěl k závěru, že došla oznámení neodůvodňují zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci podle § 71. Odkaz na uvedené ustanovení zákona o přestupcích je tedy chybný a z čistě formálního hlediska by uvedený právní důvod odložení věci skutečně znemožňoval následné zahájení správního řízení o správním deliktu provozovatele vozidla pro nesplnění jedné ze zákonných podmínek, jak rovněž žalobce namítal. Jedná se tedy o další vadu přezkoumávaného řízení.

Nikoliv však poslední. Krajský soud má vážné pochybnosti o skutkových závěrech správních orgánů ohledně jednotlivých správních deliktů. Ohledně toho ze dne 9. 4. 2013 musí přisvědčit žalobci, že z fotodokumentace založené ve správním spise skutečně nelze jednoznačně seznat, že se řidič měl dopustit přestupku kladeného mu za vinu, tedy že vozidlo zaparkoval ve vzdálenosti kratší než 5 m od hranice křižovatky. Z Oznámení přestupku učiněného Městskou policií Rychnov nad Kněžnou navíc plyne, že dle posouzení zasahujících strážníků se měl přestupce dopustit přestupku spočívajícího v nerespektování svislého dopravního značení „Zákaz vjezdu“ (viz rovněž Úřední záznam o odložení věci ze dne 17. 4. 2013). O vzdálenosti zaparkovaného vozidla od hranice křižovatky v oznámení nic uvedeno není. Ve výzvě provozovateli vozidla ze dne 30. 4. 2013 však již správní orgán prvního stupně bez jakéhokoliv odůvodnění používá zcela jinou právní kvalifikaci zjištěného pochybení při parkování vozidla. Správní řízení o správním deliktu bylo tedy vedeno pro zcela jiné pochybení delikventa, než které zjistili strážníci městské policie na místě a pro které byla odložena věc ohledně podezření ze spáchání přestupku. Rovněž takový postup považuje krajský soud za zcela nepřijatelný.

Pokud jde o správní delikty z 13. 5. 2013, 14. 5. 2013 a 30. 5. 2013 krajský soud musí přisvědčit žalobci, že ani jejich spáchání nepovažuje za spolehlivě prokázané. Správní orgány považovaly za stěžejní důkaz fotodokumentaci prostoru za čelním sklem vozidla, kde by řidič měl zanechat zaplacený parkovací lístek. Z této fotodokumentace založené ve správním spisu však dle krajského soudu nelze dospět k jednoznačnému závěru, že se parkovací lístek na palubovce vozu skutečně nenachází. Většina fotografií totiž zachycuje spíše odraz venkovního prostředí, zejména oblohy, v čelním skle vozu, prostor palubovky není dobře viditelný.

S ohledem na pochybnosti ohledně skutkových zjištění správních deliktů z 9. 4. 2013, 13. 5. 2013, 14. 5. 2013 a 30. 5. 2013 proto dospěl krajský soud k závěru, že v daných případech bylo na místě, aby správní orgán nařídil ve věci ústní jednání dle § 49 odst. 1 správního řádu. Dle tohoto ustanovení správní orgán nařídí ústní jednání v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné. Taková situace v projednávané věci nastala. Při ústním jednání se mohl žalobce k důkazům obstaraným správním orgánem konkrétně vyjádřit, důkazní řízení v důsledku toho mohlo být doplněno, když s ohledem na shora uvedené pochybnosti se nabízely za tím účelem zejména svědecké výslechy zasahujících strážníků. I tomuto žalobnímu požadavku tedy musel dát krajský soud v posuzované věci za pravdu.

Nevěrohodná se naopak jeví žalobní argumentace ohledně správního deliktu ze dne 8. 4. 2013. Z obsahu správního spisu totiž plyne, že žalobce byl jednání zasahujících strážníků přítomen (ostatně je zřejmě zachycen i na fotodokumentaci), musel tedy vědět, jestli k tomuto jednání došlo v době uvedené v Oznámení

přestupku, tedy době, kdy na daném parkovacím místě bylo třeba zaplatit parkovací poplatek. Pokud by jednání proběhlo v době, kdy by tato povinnost řidiče vozidla nestíhala, jistě by na tuto skutečnost zasahující strážníky upozornil, protože by se vytýkaného pochybení nedopustil.

Poslední významnější vadu řízení spatřuje krajský soud v posouzení jednání žalobce ze dne 8. 7. 2013. Ze Zprávy k přestupku z téhož dne nesporně plyne, že se žalobce k přestupku přiznal, pouze nesouhlasil s vyřízením věci na místě v blokovém řízení a výslovně požádal o vyřízení přestupku ve správním řízení. Osoba přestupce tedy byla nepochybně známa. Skutečnost, že se žalobce následně k výzvě správního orgánu nedostavil k podání vysvětlení, nemůže být pro správní orgán důvodem pro odložení věci ohledně podezření ze spáchání přestupku s odkazem na § 66 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu. Takový postup postrádá zákonnou legitimitu. Správní orgán měl za dané situace vést přestupkové řízení proti žalobci coby řidiči špatně parkujícího vozidla a nepochybnému přestupci. Nikoliv zahájit a vést proti němu (ve společném řízení) správní řízení o správním deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. Také tato vada řízení před správním orgánem prvního stupně, kterou žalovaný (stejně jako vpředu již vytknuté vady řízení) neodhalil a nenapravil, by musela mít za následek zrušení žalovaného i jemu předcházejícího prvoinstančního rozhodnutí ve smyslu § 78 odst. 1 a § 78 odst. 3 s. ř. s.

Proto krajský soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku, když s ohledem na znění § 78 odst. 4 s. ř. s. současně vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V něm budou správní orgány právními názory krajského soudu vyslovenými v tomto zrušujícím rozsudku vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

VI. Náklady řízení

Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto má nárok na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Z něho zjistil, že důvodně vynaloženými náklady soudního řízení na straně žalobce byly zaplacený soudní poplatek v celkové výši 3.000,- Kč za žalobní návrh, odměna advokáta a jeho režijní výlohy (viz § 35 odst. 2 s. ř. s.). Ze soudního spisu je zřejmé, že zástupce žalobce učinil ve věci 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby, replika k vyjádření žalovaného) po 3. 100,- Kč (srovnej § 11 odst. 1 písm. a/ a d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., dále § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 cit. vyhlášky). Dále má právo na náhradu hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300,-- Kč. Jako plátce DPH má zástupce žalobce právo na povýšení náhrady o DPH ve výši 21 % (§ 23a/ zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii). Proto krajský soud zavázal žalovaného povinností žalobci tyto prokázané náklady řízení uhradit k rukám jeho zástupce, který je advokátem (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 25. února 2016

JUDr. Jan Rutsch, v. r.
předseda senátu